ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juřičkové v právní věci žalobce: **P. M. S. B.,** zastoupeného Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje**, sídlem Nádražní 2437/2, Plzeň, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 11. 2020, č. j. KRPP-131200-3/ČJ-2020-030022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 1. 2021, č. j. 17 A 110/2020 – 43,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč.** Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Dne 26. 11. 2020 zadržela německá policie žalobce ve skupině osob, které měly být do Německa ilegálně převezeny v nákladním automobilu. Žalovaná následně žalobce převzala na základě readmisní dohody a zahájila s ním řízení o správním vyhoštění.

[2] Dne 29. 11. 2020 žalovaná žalobce zajistila za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“).

[3] Proti rozhodnutí o zajištění brojil žalobce u Krajského soudu v Plzni. Namítal mimo jiné, že žalovaná dostatečně neposoudila realizovatelnost jeho vyhoštění.

[4] Krajský soud žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že žalovaná se nemusela podrobně zabývat proveditelností správního vyhoštění, ani si před vydáním rozhodnutí o zajištění nemusela vyžádat závazné stanovisko Ministerstva vnitra, neboť jí žádné potenciální překážky vycestování žalobce nebyly známy. Žalobce neuvedl žádné nebezpečí, které by mu v zemi původu hrozilo, ani žádné důvody, pro které by pro něj měl návrat do vlasti mít nepříznivé následky. Při pohovoru žalobce uvedl, že se cítí zdráv a že s přibývajícím věkem bude mít problémy s ledvinou. Soud ovšem vysvětlil, že nedostatečná lékařská péče může představovat riziko nelidského či ponižujícího zacházení (jako překážku vycestování dle § 179 zákona o pobytu cizinců) zcela výjimečně a takové zcela výjimečné okolnosti nemohou vyplynout z tvrzení žalobce, že se cítí zdravý.

II. Kasační stížnost

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

[6] Stěžovatel trvá na tom, že Irák je obecně nebezpečnou zemí, u níž lze uvažovat o realizaci správního vyhoštění pouze tehdy, pokud byla posouzena realizovatelnost vyhoštění v každém jednotlivém případě, což u něj splněno nebylo, zvlášť s ohledem na nevypořádání hrozby vážné újmy hrozící stěžovateli v Iráku mimo jiné vzhledem k nemožnosti poskytnutí dostatečné lékařské péče. Žalovaná i soud se spolehly na paušalizované „vyhodnocení“ situace stěžovatele a otázku realizovatelnosti vyhoštění nijak nekonkretizovaly. K otázce naplnění podmínek pro možnost zajistit cizince stěžovatel odkazuje na usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150.

[7] Na rozhodnutí o zajištění je třeba klást zvýšené nároky, neboť se jedná o omezení osobní svobody, které nepodléhá automatické kontrole soudu. Rozhodnutí je prvním úkonem v řízení, cizinec nemá možnost se před vydáním rozhodnutí seznámit se spisovým materiálem. Může proti němu pouze podat žalobu, přitom má k dispozici pouze samotné rozhodnutí. Je proto bezvýhradně třeba trvat na tom, aby bylo rozhodnutí plně přezkoumatelné.

[8] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[10] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] K věcnému přezkumu rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud předesílá, že kasační stížnosti dalších cizinců, kteří cestovali se stěžovatelem do Německa, obsahující obdobné námitky týkající se nedostatečného posouzení realizovatelnosti vyhoštění do Iráku, zamítl rozsudky ze dne 11. 4. 2021, č. j. 6 Azs 58/2021 – 22, ze dne 10. 6. 2021, č. j. 10 Azs 96/2021 – 27, a ze dne 2. 2. 2022, č. j. 6 Azs 98/2021 – 38. V nyní posuzované věci soud neshledal žádný závažný důvod se od závěrů těchto rozsudků odchýlit.

[12] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie *oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[13] Jak uvedl rozšířený senát v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, č. 2524/2012 Sb. NSS, na něž odkazuje též stěžovatel, při zajištění cizince má žalovaná povinnost zabývat se tím, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné. Případnými překážkami realizace účelu zajištění se však žalovaná musí zabývat jen tehdy, jsou-li jí v době rozhodování o zajištění známy. Smyslem řízení o zajištění cizince totiž není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění, ale pouze vytvoření podmínek pro naplnění tohoto účelu. Úvaha o proveditelnosti vyhoštění bude na místě například v případě, kdy by mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců.

[14] Primárním zdrojem poznatků žalované o skutečnostech, pro něž by nemuselo být možné vykonat rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, jsou zpravidla tvrzení samotného cizince. Rozhodnutí o zajištění totiž musí být vydáno velmi rychle (zpravidla do 48 hodin, na něž lze cizince zajistit podle § 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, srov. bod 26 usnesení č. j. 7 As 79/2010 - 150). Žalovaná tudíž nemá obecně dostatek času, aby z vlastní iniciativy zjišťovala informace o zemi původu cizince, či si dokonce již před vydáním rozhodnutí o zajištění vyžádala závazné stanovisko Ministerstva vnitra k možnosti vycestování cizince (§ 120a zákona o pobytu cizinců). Při rozhodování o zajištění cizince žalovaná posuzuje možné překážky vycestování toliko předběžně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. května 2016 č. j. 5 Azs 5/2016 - 51). Teprve je-li dána určitá míra pravděpodobnosti, že mohou existovat určité překážky vycestování, je povinna vyžádat si závazné stanovisko Ministerstva vnitra ještě před zajištěním cizince za účelem správního vyhoštění (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. října 2019, č. j. 8 Azs 55/2019 - 34).

[15] Krajský soud správně uvedl, že stěžovatel v tomto směru žádné okolnosti, které by mohly bránit realizovatelnosti jeho vyhoštění, neuvedl. Obecné tvrzení o tom, že v budoucnu bude mít problém s ledvinou, nadto ve spojení s jeho prohlášením, že se cítí zdravý, nelze považovat za okolnost, která by měla bránit jeho vycestování, jak správně uvedl již krajský soud. Žalované tak nelze vytýkat, že otázku naplnění účelu zajištění hodnotila pouze obecně, a její rozhodnutí nelze z tohoto důvodu považovat za nepřezkoumatelné.

[16] Ostatně, ze správního spisu vyplývá, že po vydání rozhodnutí o zajištění bylo vydáno též závazné stanovisko Ministerstva vnitra, které vycestování stěžovatele do Irácké republiky zhodnotilo jako možné.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[18] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žalobce coby stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[19] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 5. 1. 2021, č. j. 17 A 110/2020 - 24, ustanoven zástupcem advokát Mgr. Ladislav Bárta. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 a 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal zástupci odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti včetně jejího doplnění [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celkem tedy odměna ustanoveného zástupce činí částku ve výši 3 400 Kč, jež mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. června 2022

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu